

INTERVIU | O incursiune în lumea mai puțin știută a avocaților ”gulerelor albe”. Alexandru Ambrozie, Partener PNSA, penalist din Big4-ul avocaturii de business, evidențiat de directoarele internaționale: Orice pedeapsa are un minim și un maxim, iar între cele două extreme este o plaja foarte larga de vinovatie

POPOVICI NIȚU
STOICA & ASOCIAȚII
ATTORNEYS AT LAW

Avocații firmei Popovici Nițu Stoica & Asociații (PNSA) specializați în aria dreptului penal-comercial au continuat să lucreze și în această perioadă de distanțare socială, proiectele în derulare solicitând o activitate semnificativă de analiză și pregătire. Partenerul [Alexandru Ambrozie](#) evidențiat (*highly rated*) de Legal 500 în practica de *White collar crime*, se așteaptă, în perioada următoare, la declanșarea unui număr mare de anchete penale în domeniul medical privind achizițiile publice din ultimii ani și achizițiile directe din timpul stării de urgență.

El spune, într-un interviu acordat ^{Biz}Lawyer, ca PNSA are resursele și experiența necesare pentru orice mandat de penal-comercial, firma capitalizând frecvent expertiza în industriile și domeniile investigate de autoritățile penale și urmărind să cunoască îndeaproape, să anticipeze domeniile de interes prioritar pentru organele de urmărire penală.

Fiu de procuror, Alexandru își petrecea în copilărie o mare parte a vacanțelor de vară în sediul Parchetului Tribunalului București sau al Parchetului General, asistând deseori la diverse activități de urmărire penală sau mergând „pe teren”, după ce mânca la cantina Parchetului Tribunalului. Cu aceste amintiri, Alexandru a ”fandat” mai târziu spre aria dreptului penal-comercial.

Avocat specializat în *Piete de Capital, Banci, Achizitii Publice* și *Taxe* de-a lungul unei cariere de 18 ani, el s-a repositionat în 2015, intrând în rândul penaliștilor, fără a abandona, însă, domeniile de practică care l-au consacrat ca avocat de consultanță și l-au poziționat printre avocații români de top. El fusese deja evidențiat de *Chambers Europe* (Banking & Finance sau Projects), *IFLR 1000* (Highly regarded - Banking and finance și Capital markets) și a punctat în ultimii ani și în *Legal 500* (highly rated – White Collar Crime), ca să amintim doar cele mai importante ghiduri juridice internaționale.

Am stat de vorbă cu Alexandru în această perioadă de repaus forțat și distanțare socială, intrând pe vârfuri în lumea penaliștilor, cu tolba plină de întrebări.

Am vorbit despre proiectele din practica de penal comercial, concurența cu alte firme sau cabinete, colaborări, modul în care își apără avocații clienții din această arie, riscurile la care se expun oamenii de afaceri când intra în vizorul procurorilor, reguli și echipe. Am navigat printre mandatele complexe, am aflat care sunt calitățile unui bun avocat de pe această nișă și am primit răspuns și la o întrebare staruitoare, la care niciun alt avocat nu ne-a răspuns de-a lungul timpului: are probleme de conștiință când un client învinuit pentru infracțiuni financiar-fiscale sau de corupție scapă de acuzații cu ajutorul său și al avocaților din echipa?

[Descopera oportunitățile de recrutare de pe LegiTeam! GRATUIT.](#)

Repaus forțat? Nu, mandatele de penal-comercial au mers înainte

BizLawyer: Alexandru, ca toți avocații cu care am vorbit, stai probabil acasa și lucrezi ‘remote’. Cum a trecut timpul pentru voi? Ce au făcut avocații de penal în aceasta perioada de „lockdown”, fara interacțiuni sociale, cu instanțe închise și clienți greu accesibili? Au continuat proiectele din aceasta practica? Sunt curios sa aflu cum ați folosit cele doua luni de izolare și ce crezi ca se va întâmpla odata ce vor fi ridicate restricțiile și justiția va funcționa in parametrii normali?

Alexandru Ambrozie, Partener PNSA: Avocații au continuat sa lucreze; majoritatea de acasa, dar fiind în continuare conectați la server-ele PNSA și utilizând programele de comunicare video.

Proiectele de penal-comercial sunt de regula proiecte de lunga durata, solicitând o activitate semnificativa de analiza și pregatire, care a continuat și în aceasta perioada. A continuat de asemenea o investigație interna, care oricum se desfașura remote în marte parte, echipa clientului fiind situata în trei țari. Au mers mai departe, cu o viteza mai mica, dar au continuat, și proiectele de compliance pe zona de spalare a banilor.

Ce se va întâmpla de interes pentru penal? Ma aștept sa se reia sau sa înceapa repede multe, poate chiar sute de anchete penale în domeniul medical privind achizițiile publice din ultimii ani și achizițiile directe din timpul starii de urgenta.

Poate PNSA sa asigure azi clienților serviciile pe care le ofera o casa de avocatura nișata pe aceasta practica? Exista câteva nume de avocați, cabinete mai mici, cu notorietate în aceasta practica de penal. Cât de greu este sa concurezi, ca firma full service, cu cabintele unor foști procurori/judecatori/polițiști, ancorați doar în zona penala?

Da, PNSA are resursele si experienta necesare pentru orice mandat de penal-comercial.

În ce priveste concurenta cu cabinetele unor fosti procurori/judecatori/polițiști, depinde de tipul de client si de problematica. Dar, de principiu, cred ca este o distinctie care nu mai are forta de acum 15 sau 10 ani.

Sunt clienti care prefera uneori sa fie aparati de avocati fosti magistrati, pentru ca acestia cunosc sistemul. E o discutie daca au fost magistrati 5 ani sau 15 ani, daca au investigat/judecat infractiuni economice sau de alta natura.

Dar la fel de adevarat este ca sunt numerosi avocati de penal apreciati, care nu provin din magistratura. Cum sunt si avocati de drept bancar apreciati care nu provin din sistemul bancar, sau de achizitii publice care nu au profesat în cadrul vreunei autoritati din domeniul achizitiilor si tot asa. Asemenea exemple sunt probabil majoritare în toate ariile avocaturii.

Clientul persoana juridica, în special companiile mari în investigatiile extinse, prefera deseori firme full service, care pot oferi expertiza integrata în celelalte domenii esentiale într-o investigatie penala complexa, precum fiscal,

achizitii publice, sau piata de capital/bancar/asigurari.

În fine, nu cred ca e nevoie sa ne simtim în concurenta. Dimpotriva, numeroase investigatii penale implica multi suspecti sau inculpati, deseori cu interese similare, avocatii – fie din firme full service fie din cabinete individuale - fiind chemati sa colaboreze în functie de pozitia procesuala a clientilor.

De ce ar trebui sa aleaga un client sa fie asistat de un departament specializat în drept penal-comercial al unei firme mari, full service, și nu de un avocat, chiar cu notorietate, sau un cabinet mai mic?

Depinde de complexitatea si dimensiunea investigatiei. Unele investigatii necesita o firma full service, altele nu. Și, de altfel, nu cred ca trebuie sa aleaga neaparat, sunt destule situatii în care cabinetele mai mici colaboreaza cu firme full service.

O copilarie traita printre procurori si politisti. Atractia penalului a ramas

Sa vorbim puțin despre tine. Ai câștigat notorietate și experiența ca avocat de Banking & Finance și Capital Markets, listat și în ghidurile juridice internaționale. Ulterior, în 2015, te-ai re poziționat, intrând în sfera dreptului penal-comercial. Care a fost mekansimul reconversiei? De ce ai facut-o și cât de greu a fost sa îmbrățișezi o alta arie de practica?

Au fost în ordine *Piete de Capital* – arie de care m-am ocupat tot timpul si ma ocup în continuare, *Bancar* – ma implic în continuare, în special în zona de reglementare, AML si Fintech unde exista risc mai mare de raspundere penala sau nevoie sporita de de compliance AML, *Achizitii Publice si Taxe*; acestea sunt cele patru domenii majore în care am profesat timp de 18 ani.

Nu aş zice ca a fost o reconversie pentru ca, pe de o parte, sunt implicat în continuare, constant, în mandate din domeniul financiar – vreau sa ramân aproape de tot ce înseamna domeniu financiar, fiscal, inovație în domeniul financiar, precum proiectele de Fintech, pentru ca acestea vin cu un risc penal semnificativ – și, pe de alta parte, a fost un proces îndelungat, care la nivel de intentie a început mult înainte de 2014 - 2015. Explozia dreptului penal al afacerilor din 2014 – 2015 doar a favorizat decizia la nivelul PNSA, dar personal stiam de mai multi ani ca ma îndrept spre zona de investigație penala a afacerilor.

De altfel, eu am intentionat înca din clasele primare sa devin procuror, probabil sub influenta tatalui meu care a fost procuror criminalist.

Cum te-a influențat?

Vacantele de vara mi le-am petrecut în mare parte în sediul Parchetului Tribunalului Bucuresti sau al Parchetului General, de dimineata pâna seara; am asistat deseori la diverse activitati de urmarire penala, mergeam „pe teren”, mâncam la cantina Parchetului Tribunalului; vreo doua luni de zile anual eram în prejma procurorilor si politistilor. Uneori, mergeam noaptea în „vizita” la Politia Capitalei de pe Eforie, când tata era de garda.

În anii '90, când el a trecut în avocatura, povestindu-mi mai multe despre atmosfera din Parchetul General de la începutul anilor 90, am început sa ma gândesc la avocatura, evident de penal. Dar, fiind prea tânar, fara experienta, nu prea ma vedeam aparând „vinovatii”, crezând la acea vreme ca persoanele investigate de procuror trebuie sa fie vinovate de ceva.

În liceu, însa, în contextul unor cazuri penale implicând primele fonduri de investitii, în care ”Ambrozie senior” reprezenta persoane din conducerea fondurilor, am avut ocazia sa aflu despre piata de capital si sa cunosc avocatul de piata de capital al acelor fonduri, un om cu experienta foarte mare în domeniul comercial, pe care îl practicase vreo 20 de ani în Franta.

Asa a început interesul spre avocatura de piata de capital si comercial...

Da, dar cu timpul gândurile am început sa fuga din nou spre zona de penal. Prin 2009 – 2010 am început sa ma implic în cazurile penale care priveau clientii nostri de comercial. Nu foarte multe, nu foarte complexe, dar suficient cât sa fiu în contact cu investigatiile penale, sa vad cum procurorii interpreteaza diverse chestiuni comerciale si sa realizez riscul penal din diverse tranzactii cu aparenta pur comerciala. Ulterior, am fost implicat incidental în niste investigatii interne derulate de firme de avocatura din SUA.

Anii acestia m-au ajutat sa îmi dau seama de niste chestiuni.

Ca numeroase tranzactii comerciale pot atrage riscuri penale, de aici simtind nevoia ca avocat de comercial sa cunosc abordările si interpretările penale.

Ca practicarea dreptului penal al afacerilor necesita cunostinte extinse de drept comercial, achizitii publice, piata de capital, bancar, fiscal, contabilitate, care cu greu pot fi deprinse în afara unei firme mari de avocatura. Iar eu aveam toate aceste cunostinte si experienta extinsa.

Ca practicarea dreptului penal în favoarea comerciantilor, în cadrul cabinetelor individuale, va deveni din în ce mai complicata, fiind destul de dificil pentru un avocat individual, de regula specialist doar în drept penal si procedura penala, sa poata acoperi deopotriva si aspectele comerciale.

Asa am ajuns sa îmi dau seama ca ceea ce parea putin probabil în timpul facultatii poate deveni posibil, îmbinarea dreptului penal cu dreptul comercial.

Mai ramânea sa îți clarifici problema initiala din timpul liceului, apararea „vinovatilor”...

Acum a fost mai simplu, pentru ca aveam experienta de viata si profesionala, lucrasem multi ani cu societati multinationale sau antreprenori si realizasem ca rareori lucrurile sunt albe sau negre, ca rareori existenta unei infractiuni economice transpare cu evidenta înca de la început, ca deseori cei investigati pentru infractiuni economice nu au urmarit sa comita vreo infractiune si de multe ori nici nu au fost constienti ca ar comite vreuna. Sigur, exista în mod evident si persoane care au comis infractiuni cu buna stiinta sau din nepasare, dar si acestea au nevoie de aparare, nu pentru a „scapa”, ci pentru a putea ajunge la sentinta si pedeapsa corecte. Orice pedeapsa are un minim si un maxim, iar între minim si maxim e o plaja foarte larga de vinovatie.

Vazusem de asemenea numeroase persoane investigate pentru evaziune fiscala, care constientizau ca fac ceva ilegal, dar care au acceptat sa înregistreze diverse operatiuni fictive fie pentru a-si putea plati salariatii si finanta activitatea, care era periclitata de rambursarea cu mare întârziere a TVA; fie pentru a putea plati pentru „deblocarea” facturilor blocate de diversi functionari corupti.

Acesti oameni nu se mai încadrau, din punctul meu de vedere, în conceptul de infractori, nu urmareau sa comita infractiuni, erau doar prinsii în diverse contexte socio-politico-economice nefericite.

[Intra pe portalul de concurența pentru mai multe articole referitoare la proiectele avocaților din aceasta arie de practică](#)

Nu este oare o viața mai grea pentru un penalist, raportat la activitatea unui avocat de tranzacții/finanțari/piețe de capital? Vorbim de arestați, audieri, program de lucru extins, asistența pentru oameni învinuiți de anumite infracțiuni...

Avocatura este deseori o activitate grea, implicând studiu continuu, program de lucru extins, ritm alert, presiune. Acestea le gasim si în activitatea avocatului de penal, dar si în cea a avocatului de tranzactii/finanțari/piețe de capital.

Dar da, cred ca avocatura de penal este mai grea, dar e o greutate diferita, care vine din constiinta ca studiul

insuficient, neatenția, eroarea, lipsa de rigoare au consecințe mult mai mari, de ani de zile din viața unui om și a familiei sale.

Care ar trebui să fie calitățile unui bun avocat de pe această nișă?

Sunt calitățile specifice oricărui avocat, precum rigoare, atenție, curiozitate, răbdare, capacitate extinsă de a face conexiuni între puncte aparent fără legătură, înțelegerea industriei în care activează clientul.

Dar cred că avocatul de penal trebuie să mai aibă ceva, să nu judece; să nu aibă preconcepții; să fie conștient că deseori nu știe cum ar fi reacționat el însuși dacă ar fi fost în situația persoanei investigate.

Apar uneori probleme de conștiință când un client – învinuit, să zicem, pentru infracțiuni financiar-fiscale sau de corupție – scapă de acuzații cu ajutorul tău?

Noi nu am reprezentat persoane acuzate că ar fi luat mită. Dar știu situații în care persoane acuzate de luare de mită, inițial reținute sau arestate preventiv, au fost achitate pentru că fapta nu exista. Iar avocații din acele cazuri îmi spun cu toată onestitatea că fapta chiar nu a existat.

Ce vreau să spun e că, de multe ori, persoanele achitate chiar nu sunt vinovate, fie că nu au comis fapta, fie că nu au avut intenția necesară acelei infracțiuni.

Sigur, e posibil ca persoane care ar fi comis fapte penale să fie achitate. Dar vad o parte pozitivă aici; e o confirmare a faptului că o condamnare penală trebuie să se bazeze pe dovezi clare, certe, nu pe impresii și aparențe. Pe de altă parte, istoria ne arată, atât din România, dar mai ales din SUA, unde s-a scris foarte mult, că au existat numeroase erori judiciare favorizate de faptul că vinovăția pare evidentă, astfel încât avocatul nu a mai depus toate eforturile. Sunt acele cazuri în care clientul e condamnat de avocat mai întâi.

Acesta este motivul pentru care spuneam că avocatul de penal nu trebuie să judece. În mod paradoxal, „judecata” avocatului face rău clientului nevinovat.

Avocatul de penal ’nu are, cred, misiunea de a „scapa” fiecare client, ci de a clarifica cât mai bine faptele și intenția persoanelor investigate, contextul faptelor, de a aduce în fața circumstanțele atenuante și de a prezenta cele mai bune argumente în contextul dat, astfel încât judecătorul să poată lua decizia cea mai corectă.

Să vorbim și despre proiectele tale din această arie... Ne poți spune care au fost cele mai complicate sau spectaculoase mandate în care ai asistat anul trecut clienții în acest domeniu de practică?

Dreptul, nici măcar cel penal, nu este atât de spectaculos cum poate părea. Așa că nu știu dacă mandatele au fost spectaculoase, dar complexe au fost.

Ma gândesc la o investigație penală pentru evaziune și spălare de bani la un grup corporativ prezent în peste 100 de țări, acuzațiile penale decurgând din relațiile intra-grup și sistemul de transfer pricing utilizat la nivelul întregului grup; e o investigație extinsă, vizează 15 țări, dar se poate extinde.

Ma mai gândesc la o fraudă cu fonduri europene care vizează companii și persoane fizice din Germania, Italia, Belgia și România, unde ancheta penală este însoțită de controale OLAF, litigii în contencios administrativ și sechestre.

Tot complexe au fost o serie de investigații de evaziune vizând achiziții intracomunitare, urmate de exporturi din Portul Constanța.

”**Popovici Nițu Stoica & Asociații** are o practica solida condusa de **Alexandru Ambrozie**, care se concentreaza puternic pe infracțiunile de white collar crime, fraudă, corupție și investigarea respectării reglementărilor. Firma a obținut succese notabile pentru clienții care se confruntă cu anchete de corupție și fraudă complexe, adesea cu un element transfrontalier.”

Legal 500 – Ediția 2020

Vorbește-ne și despre echipa. Câți oameni sunt în departament, cum se lucrează într-un dosar, cum colaborează avocații din mai multe practici?

Echipa de penal are patru avocați: **Alexandru Nicolae** care are o experiență în dosare penale de peste 10 ani, **Ana Stoenescu**, **Diana Dobra** și eu, al patrulea...

Dar rareori lucrăm singuri. De cele mai multe ori lucrăm împreună cu colegii din practicile de fiscalitate, achiziții publice, protecția datelor personale în cazul investigațiilor interne, dreptul muncii.

Dacă avocatul e sunat de client doar în momentul în care a fost chemat la audieri, organele de ancheta au deja un avantaj mare

Au existat în trecut cazuri în care procurorii au acuzat oameni de afaceri, în presa numele acestora a fost asociat cu infracțiuni economice, iar, ulterior, în instanța, au fost achitați. A fost meritul avocaților care i-au asistat? Sau putem vorbi și de unele abuzuri, legi interpretate în defavoarea acestora, dosare prost întocmite de acuzatori?

Este și meritul avocaților, cum cred că este și meritul altor participanți la procesul penal.

Cum ziceam, în investigațiile complexe nu este întotdeauna limpede de la început dacă există o faptă penală și cine ar fi comis-o, fiind nevoie de multă muncă, atât din partea organelor de urmărire penală, cât și a avocaților și a altor experți pentru a clarifica faptele. Deseori nici la finalul urmăririi penale nu există certitudine 100%.

Abuzurile, dacă sunt, sunt punctuale. De cele mai multe ori e vorba de interpretări diferite; se întâmplă în toate țările ca organele de anchetă să se uite spre zona neagră preponderent, iar avocații spre zona gri.

Care sunt cele mai des întâlnite probleme de penal-comercial cu care se confruntă azi clienții tăi?

Noi ne adresăm comercianților, în special societăților comerciale mari care au nevoie de expertiză integrată de penal plus taxe, autorizații în special pentru dezvoltări imobiliare, corporative, contencios administrativ, achiziții publice etc. Putem apăra deopotrivă acționarii acestora, administratorii, directorii generali sau financiari.

În cazul acestora întâlnim mai des fapte de evaziune fiscală, delapidare, dare de mită, spalare de bani, diverse forme de participare la abuz în serviciu.

Asistăm de asemenea clienți financiari, bănci sau societăți de leasing, în numeroase dosare de abuz în serviciu, de regulă derivate din excluderea silită sau insolvența debitorilor.

Care sunt, în viziunea unui avocat de penal-comercial, cele mai mari riscuri la care se expun administratorii/acționarii firmelor? Când apar ele și cum pot fi evitate aceste riscuri?

Riscurile penale frecvente derivă din zona fiscală, în special pentru companiile multinationale.

Operațiunile intra-grup, în special cele care vizează mai multe țări, sunt complexe, trebuie să respecte multiple reglementări și uneori limitele legale sunt fortate prea mult sau operațiunile intra-grup sunt prea ingenioase,

ridicând suspiciuni și invitând la investigație.

Riscurile apar uneori din graba derulării operațiunii, alteori din neimplicarea consultantului juridic și fiscal încă de la începutul operațiunii comerciale, din lipsa unui program adecvat de compliance, sau pur și simplu din complexitatea și opacitatea mecanismului tranzacției care trezesc suspiciuni autorităților fiscale sau penale.

Care ar trebui să fie primul lucru făcut de omul de afaceri/administratorul firmei, când este cautat de procurori ?

Să sune avocatul încă de când primește prima solicitare de predare a unor documente, astfel încât avocatul să poată pregăti cazul, cât se poate în paralel cu organele de urmărire penală, să poată identifica eventualele operațiuni discutabile, să aibă timp să le discute cu clientul și să le clarifice înainte ca omul de afaceri să fie chemat la audieri. Altfel, dacă avocatul este sunat de client doar în momentul în care este chemat la Parchet/Politie, organele de anchetă au deja un avantaj mare.

Din păcate, vedem această greșeală frecvent. Omul de afaceri consideră că este nevinovat, că nu are sens să implice un avocat. Poate că este nevinovat, dar omul de afaceri respectiv face abstracție de faptul că organul de urmărire penală pare să aibă, măcar incipient, o părere diferită.

De regula, când sunt penaliștii PNSA apelați de client: când există doar suspiciuni de corupție corporată sau când au apărut deja semnele clare ale unor infracțiuni ce ar putea afecta compania?

Întâlnim ambele ipoteze.

Corporațiile globale, în special cele care au activitate și în SUA sau UK, tind să se consulte cu avocatul de penal de la prima suspiciune, mai ales dacă e o suspiciune de corupție. Urmează de regulă o investigație internă care poate viza un singur salariat, sau un întreg departament, o anumită operațiune sau activitatea ultimilor ani. De exemplu, avem acum investigații interne care vizează activitatea departamentelor de vânzări sau dezvoltare din anii 2013 – 2016.

Apoi, din ce în ce mai frecvent și în România, în procesele de M&A, atât investitorii cât și vânzătorii derulează investigații interne extinse privind expunerea penală a societății țintă.

Există multe dosare penale în care se ajunge la verificarea unor detalii tehnice, fiscale. În această etapă, avocații trebuie să colaboreze cu firme de taxe, cu specialiști în contabilitate... Unde găsesc penaliștii resursele necesare în aceste cazuri? Cum lucrează PNSA?

Implicarea experților fiscali sau contabili este necesară deseori în aceste dosare.

Pe partea fiscală, noi colaborăm cu colegii de la **PNSA Tax**, consultanți cu experiență semnificativă atât în zona de consultanță, cât și în investigații penale.

Pe partea contabilă, avem colaborări îndelungate cu experți externi.

Avem deopotrivă colaborări cu experți IT din România sau din alte țări, care ne ajută cu procesarea volumelor mari de date, în special în cadrul investigațiilor interne, dar și în anchetele oficiale.

Cum lucrați în investigațiile interne ale unui client? Ce solicitați, câți oameni din companie sunt ținuți la curent cu ce se întâmplă și pe ce poziții, ce faceți când ați tras concluziile? Care sunt principalele reguli?

Depinde de problematica și persoana investigată. De regulă, este bine ca numărul persoanelor informate din cadrul companiei să fie cât mai restrâns, administratori, ofițeri de conformitate, director IT și persoane a căror interviu este esențial.

Chestiunea concluziilor, a actiunilor care trebuie întreprinse, e complicata, în cazul companiilor globale fiind nevoie si de o analiza a implicatiilor în tarile sediului principal sau unde sunt listate, în special daca aceste tari au legislatii penale care sanctioneaza faptele penale comise de filiale.

Cred ca o regula esentiala a oricarei investigatii interne este ca avocatul corporatiei sa nu lase impresia salariatilor ca este avocatul acestora, doar pentru a obtine informatii.

Ai fost apelat de clienți mari, corporații, pentru a efectua investigații interne în urma carora sa analizați riscuri precum mita, corupția, schimbul de informații cu oameni din afara firmei samd? În astfel de cazuri, echipa PNSA a colaborat cu avocații interni ai companiei sau a lucrat independent, informând doar factorii de conducere ai firmei?

Da, sigur, investigatiile interne sunt din ce în ce mai frecvente si în Romania.

În ce priveste colaborarea cu avocatii interni, depinde de obiectul investigatiei, dar de regula lucram independent. Deseori chiar actionarul/conducerea superioara/ofiterul de conformitate ne solicita sa lucram independent, uneori chiar si de la distanta când verificarea informatiilor stocate pe diverse medii IT este suficienta.

Ce tip de clienți are PNSA pe aceasta arie de practica și care ar fi profilul acestora?

Urmărim doua chestiuni în principal: sa capitalizam experienta noastra în industriile si domeniile frecvent investigate de autoritatile penale (achizitii publice; fonduri UE; financiar; infrastructura; medical; dezvoltari imobiliare) si totodata sa anticipam si sa cunoastem îndeaproape domeniile de interes prioritar pentru organele de urmarire penala.

Am reusit astfel sa fim prezenti în numeroase dosare privind achizitiile publice din infrastructura, domeniul medical si IT; în numeroase dosare de fonduri europene; sau în dosare de abuz în serviciu pentru banci si firme de leasing.

Suntem de asemenea prezenti în dosare care vizeaza relatiile intra-grup ale unor societati multinationale, unde putem capitaliza foarte bine experienta noastra în lucrul cu societati multinationale si în domeniul fiscal.

În fine, suntem implicati din ce în ce mai mult în investigatii interne privind posibile fapte de coruptie privata/publica sau spalare de bani pentru societati cu sediul central în Anglia sau Franta, tari care au înasprit recent raspunderea penala corporativa.

Va dezvoltă PNSA activitatea pe această arie de practică? Ce va propuneți? Care sunt principalele linii strategice ale firmei pentru această practică?

Dezvoltarea, cel puțin în domeniul penal, este de fapt o adaptare continua la cerintele vremurilor care se schimba incredibil de repede în anii recenti.

Pe masura ce investigatiile penale si deopotriva proiectele de compliance devin tot mai globalizate si uneori specializate, vom extinde echipa si colaborarile cu experti IT, experti AML, experti fiscali si contabili si evident cu mai multi avocati de penal.

Revenind la perioada actuala, care ar fi cea mai importanta lecție învățată de tine în această criza atipică prin viteza cu care a paralizat activitățile economice?

Cred ca e devreme pentru concluzii. Izolarea continua, post – izolarea pare a fi tot un soi de izolare, iar gândurile se schimba pe masura ce izolarea și post izolarea se prelungesc, iar efectele sociale si economice sunt tot mai accentuate.

Deci nu am ajuns la concluzii. Dar am avut mult timp liniștit, cum nu am mai avut vreodata, sa ma gândesc cum au trecut primii 18 ani de avocat, ce am facut bine, unde am greșit, ce aş face altfel. Vor urma și concluziile.